

**SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET**
FM2019/206
Tillie Martinussen

22. marts 2019 – 1. behandling

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om Udkast til Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland.
(Medlem af Naalakkersuisut for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet)

Der er her tale om, at lovgivningen bedres, og at vi nu bl.a. kan anvende DNA-prøver i Grønland, og får adgang til DNA-registret i Danmark, hvilket forhåbentlig højner kvaliteten af bevisbyrden. Samarbejdspartiet mener dette er overordentligt positivt. Fantastisk eksempel på et godt samarbejde, at vi nu behandler det simultant i Folketinget og her i Grønland. Lad os få mere af dette hvor det er relevant.

Æraen for seksuelle overgreb skal være slut – DNA profilering bør følges op af andre tiltag

Samarbejdspartiet mener, at vi så bør følge denne lovgivning op med egen lovgivning og tiltag, for virkelig at sikre langvarige indsatser mod seksuelle overgreb.

F.eks. at vi sikrer, at der i tilfælde med børn under 15 år, som opdages i sygehusvæsnet med kønssygdomme - eller som søger prævention - optages samtaler med børnene.

Samtalerne bør kunne afholdes af andre end læger, dvs. sygeplejersker og andet personale som skal have behørig kurser i denne type samtaler, for at sikre at man i bygder og yderdistrikter ikke skal vente på en læge-vurdering alene, og denne læges vurdering alene ligger til grund for, om man optager en bekymrings sag, som tilfældet er i praksis i dag.

Ligeledes bør vi sikre, at man ikke kan trække en anmeldelse tilbage, om seksuelle overgreb på børn.

Således at hvis det først er anmeldt, SKAL det efterforskes, og vi opfordrer derfor til, at det danske rige støtter politiets kreds i Grønland, med penge og ressourcer til at forfølge en sådan lovgivning.

Der findes desværre tilfælde hvor en forælder gør det rette, og indberetter en mistanke, og indgiver anmeldelse, og dernæst efter pres fra en formodet gerningsmand, trækker anmeldelsen tilbage.

Det betyder, at det kun er samtaler med en fagperson der ligger til grund for vurdering af sagen, og ikke en enhed under politiet der decideret kan fortsætte efterforskning af sagen.

Det må være i både samfundets, mistænktens samt eventuelt offers interesse, at anmeldelser følges helt til dørs, både psykologisk fagligt, og efterforskningsmæssigt.

Naalakkersuisut kan også overveje, at sikre en enhed i Sundhedsvæsnet, der kan rådgive og tilrette retningslinjer for sundhedspersonale mhp. seksuelle overgreb og arbejdsgange, særligt henset til, at der er skiftende personale på alle sundhedscentre og sygehuse i landet.

Dette med henblik på, at sikre en faglig og rådgivningsmæssig solid forankring, der skal understøtte målene i Killiliisa, om, at der i 2022 skal være en seksuelle overgrebs-fri årgang. Ligeledes kunne Naalakkersuisut overveje, at søsætte nogle håndbøger der kan findes på alle kommuner, socialkontorer og skoler, hvor der står den præcise fremgangsmåde for, hvad man gør hvis man står med en mistanke om seksuelle overgreb på et barn. En slags "nød-manual", med de rette henvisninger, telefonnumre til rådgivning i en konkret sag, og handlingsmuligheder.

Samtaler i sundhedsvæsnet ved bekymringer, bør obligatorisk afholdes med henblik på at afklare om der er tale om spirende seksualitet eller mulige seksuelle overgreb, når børn har kønssygdomme eller uønsket

**SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET**

graviditet, eller søger prævention.

Samtalerne bør kunne afholdes af sundhedsfaglige personer, sygeplejersker og andre, med behørig kurser. Samtalerne bør også indeholde information om, hvor og hvordan barnet kan henvende sig, hvis de ønsker at afgive oplysninger om seksuelle overgreb, uden deres forældres samtykke. Og at det aldrig er børnenes skyld.

I tilfælde med kønssygdomme, bør det vurderes af sygeplejerskerne/faglige personer der kan tage disse samtaler, om der bør indgives anmeldelse til politiet. Der er ikke noget til hinder for, at de også konsulterer en læge, men det må på den anden side ikke stå i vejen for, at de kan indgive anmeldelser, eller bekymringer. Vi har en ret udbredt lægemangel i landet, og dette vil kunne frigive hænder og lette arbejdsgangene for noget så vigtigt som at beskytte vore børn mod seksuelle krænkelse.

Man kan anvende samme samtaler til at tage en snak om prævention, aborter og grænsesætning af egen krop, således at man får en tidlig indsats overfor disse også, samt en sund seksualitet.

Ligesom vi har set en stramning af lovgivningen i forbindelse med distribuering af nøgenbilleder, ser vi gerne at der sendes et kraftigt signal til, at vi ikke accepterer seksuelle overgreb, bl.a. igennem følge-lovgivning – og ændring af praksis i sundhedsvæsenet, og vil derfor opfordre Naalakkersuisut til, at sikre denne praksis gøres obligatorisk. Og sikrer at der følger en pose penge med til Sundhedsvæsenet til at sikre denne type samtaler, og at uddanne f.eks. sygeplejersker, eller andre fagpersoner til at have denne snak med børnene, også gennem video om nødvendigt. Således strammes sikkerhedsnettet yderligere under vore børn og unge.

Vi mener også, at vi skal sikre seksualundervisning i en app, til skolebørn på mellem-, og ældstetrinnet – alternativt gennem et interaktivt program på en DVD/ eller på en PC.

Således sikrer vi ensartet og tiltrængt oplysning til hele landet, inklusive bygder og yderdistrikter.

Man kan i dette arbejde ligeledes inkludere, hvor man skal henvende sig hvis man er udsat for seksuelle overgreb.

Ved et sådant tiltag, kan vi også indlejre undervisning om, og information om sund seksualitet, grænsesætning mm., hvis vi ønsker at gøre alvor af, at nedbringe seksuelle overgreb, og sikre tidlige indsatser. Fulgt op af de samtaler vi her foreslår, kan vi slutte ring om vore børn og unge, og bedre beskytte dem mod overgreb.

Således kan man tage endnu et skridt i retning af, at overholde intentionerne i Killiliisa – strategi for at nedbringe seksuelle overgreb.

Oplysnings-app/DVD/materiale vil, skruet rigtigt sammen, opfylde 4 ud af 6 punkter i Killiliisa's målsætninger; Information/Vidensdeling, Forebyggelse, Tværfagligt samarbejde, Lokalsamfundet.

I kombination med den nye mulighed for DNA-opsamling vi i nærværende lovgivning præsenteres for, og sikre gerningsmænd fanges og registreres hurtigt og effektivt, vil vi sende et højt og klart signal fra os – de lovgivende – om, at æraen med mange seksuelle overgreb skal være endegyldigt slut.

Optagelse af lyd, billede, opnormering af dommer, faderskabssager og råd og nævn

Vi støtter fuldt ud op om, at der kan optages billede og lyd, under de fremlagte forudsætninger, dette kan være en lettelse af arbejdet i en del tilfælde, og højne retssikkerheden. Det finder vi ganske positivt.

**SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET**

Vi synes også det er positivt, at der nu opnormeres i dommer-stillingerne, og at der kan hentes en dommer, når der sker forfald af en dommer. Det betyder, at fleksibiliteten for arbejdet ved retten, højnes.

Muligheden for, at henvise faderskabssager til andet behandlingssted, med det sigte, at gøre sagsbehandlingen hurtigere, er vi også meget glade for. Det betyder, at noget af den ventetid der ses i dag, op til et halvt år, eller mere, kan nedbringes. Typisk er en faderskabssag jo noget, hvor parterne gerne vil have en hurtig afklaring. Vi støtter også ændringen omkring råd og nævn.

Vi skal til sidst henvise forslaget til grundig udvalgsgennemgang, og beder udvalget samtale med høringsparterne hvor relevant. Dette på baggrund af, at Naalakkersuisut i nærværende, har oplyst, at høringsfristen var meget kort.

Med disse ord, støtter vi ånden i nærværende forslag, men håber at udvalget og Naalakkersuisut vil medtage vore overvejelser omkring ovenstående særskilt og arbejde videre med disse.